

Plamy na liściach pomidorów

Karta szybkiej diagnozy i działania. Porównaj kolor i kształt zmian, sprawdź spód liścia, łodygę oraz owoce, a następnie wybierz pierwsze bezpieczne działanie.

DATA KONTROLI

MIEJSCE UPRAWY

ODMIANA

1

Rozpoznaj problem po wyglądzie plamy

Co widzisz?	Możliwa przyczyna	Co sprawdzić?	Pierwsze działanie
Drobne ciemne punkty Żółta obwódka, 1-2 mm.	Bakteryjna cętkowość	Czarne, lekko wypukłe punkty na owocach.	Usun chore liście, nie dotykaj mokrych roślin.
Jasny środek, ciemny brzeg Czarne punkciki w centrum.	Septorioza	Czy zmiany zaczęły się na dolnych liściach?	Usun porażone liście, wysciółkuj ziemię.
Brązowe plamy z kręgami	Alternarioza	Żółta obwódka, zmiany przy szypułce owocu.	Podlewaj przy ziemi, popraw przewiew.
Wodniste brunatne plamy Szybko obejmują liście.	Zaraza ziemniaka	Biały nalot od spodu, ciemne łodygi, twarde plamy na owocach.	Silnie porażony okaz usun natychmiast.
Żółte plamy na górze Oliwkowy nalot od spodu.	Brunatna plamistość	Wilgotny tunel, słaby przewiew, starsze liście.	Usun chore liście i intensywnie wietrz.
Puszysty szary nalot Miękką zgnilizna.	Szara pleśń	Rany, miejsca po liściach, przekwitłe kwiaty.	Wytnij chore części w suchy dzień.
Biały mączysty nalot	Mączniak prawdziwy	Czy nalot rozszerza się mimo suchej pogody?	Usun porażone liście i przerzedź pędy.
Żółknięcie między nerwami	Niedobór lub blokada	Wiek liścia, pH, wilgotność i stan korzeni.	Nie nawóz na oko; najpierw sprawdź podłoże.
Żółte plamy w kształcie V	Werticilioza	Jasnobrązowe wiązki po przecięciu łodygi.	Usun roślinę wraz z korzeniami.
Marmurkowanie i pajęczynka	Przędziorki	Drobne poruszające się punkty pod liściem.	Usun silnie opalone liście i splucz spód.
Srebrzyste smugi, czarne punkty	Wciornastki	Potrząśnij kwiatem nad białą kartką.	Zawieś tablice lepowe i usun chore fragmenty.
Kręte korytarze w liściu	Miniarki	Larwa lub ciemna linia odchodów w minie.	Usun liście przed zakończeniem rozwoju larw.
Jasne, suche plamy od słońca	Oparzenie słoneczne	Brak nalogu i brak rozprzestrzeniania.	Hartuj rośliny i unikaj oprysku w upał.
Pęcherzyki i korkowate narośla	Edema	Mokre podłoże, wysoka wilgotność, mało światła.	Ogranicz podlewanie i popraw przewiew.
Suche, brązowe brzegi Białe osad na ziemi.	Przenawożenie	Ostatnia dawka nawozu i odpływ wody.	Przerwij nawożenie i przepłucz podłoże.

Zachowaj próbkę przed opryskiem. Zrób zdjęcie całej rośliny, obu stron liścia, łodygi i owoców. Przypadkowy zabieg może zmienić wygląd objawów i utrudnić późniejszą diagnozę.

2 Sprawdź, gdzie zaczęły się objawy

Ta sama barwa plamy może oznaczać inny problem w zależności od miejsca, wieku liścia, obecności nalotu oraz zmian na łodydze i owocach.

G Górna strona liścia

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- Septorioza - jasny środek i ciemny brzeg.
- Alternarioza - suche plamy z kręgami.
- Mączniak - biały mączysty nalot.
- Niedobory - chloroza między nerwami.
- Wirusy - mozaika, pierścienie, deformacje.

SPRAWDŹ

- Kształt plamy, wiek liścia i tempo rozwoju.

D Spód liścia

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- Zaraza - biały nalot na granicy plamy.
- Brunatna plamistość - oliwkowy nalot.
- Przędziorki - pajęczynka i roztocza.
- Mączliki - muszki, larwy i spadź.
- Edema - wodniste lub korkowate pęcherzyki.

SPRAWDŹ

- Użyj lupy i porównaj kilka pieter rośliny.

L Łodyga

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- Zaraza - ciemne nieregularne zmiany.
- Rak bakteryjny - smugi i pęknięcia.
- Fuzarioza - ciemnobrązowe wiązki.
- Verticilioza - jasnobrązowe wiązki.
- Szara pleśń - zmiany przy ranach.

SPRAWDŹ

- Przecinaj tylko próbkę przeznaczoną do diagnozy.

M Młode przyrosty

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- TSWV - mozaika, purpurowe plamy i zwijanie.
- ToBRFV - pęcherzykowate marszczenie.
- Wciornastki - srebrzyste smugi.
- Niedobór żelaza lub manganu.

SPRAWDŹ

- Owoce, kwiaty, wciornastki i historię pielęgnacji.

S Starsze dolne liście

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- Septorioza i alternarioza.
- Brunatna plamistość w tunelu.
- Fuzarioza i verticilioza.
- Niedobór magnezu lub azotu.

SPRAWDŹ

- Czy zmiany przesuwają się stopniowo ku górze?

O Owoce

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

- Zaraza - twarde brunatne plamy.
- Rak bakteryjny - jasne „ptasie oczka”.
- TSWV - kolorowe pierścienie.
- ToBRFV - chropowatość i nierówne dojrzewanie.
- Szara pleśń - miękka zgnilizna.

SPRAWDŹ

- Czy zmiany występują też na młodych liściach?

KORZENIE I WIĘDNIĘCIE MIMO WILGOTNEJ ZIEMI

- Sprawdź fuzariozę, verticiliozę i raka bakteryjnego.
- Obejrzyj korzenie oraz wiązki przewodzące.

PODŁOŻE, SUCHE BRZEGI I PĘCHERZYKI

- Białe osady może wskazywać zasolenie.
- Mokra ziemia, mało światła i wysoka wilgotność sprzyjają edemie.

Sprawdź rozmieszczenie plam. Objawy występujące jednocześnie na wielu roślinach częściej wskazują na oprysk, nawożenie lub warunki uprawy. Stopniowe przenoszenie się zmian może sugerować chorobę albo szkodniki.

3 Wybierz poziom działania

POZIOM ZIELONY

Obserwuj i popraw warunki

- Niedobór lub problem z pH.
- Edema i zbyt mokre podłoże.
- Oparzenie słoneczne.
- Uszkodzenie po oprysku.
- Przenawożenie lub zasolenie.

POZIOM POMARAŃCZOWY

Usuń chore liście i działaj

- Septorioza lub alternarioza.
- Brunatna plamistość.
- Mączniak prawdziwy.
- Przędziorki, mączliki, wciornastki.
- Miniarki.

POZIOM CZERWONY

Odizoluj lub usuń roślinę

- Zaraza ziemniaka.
- Rak bakteryjny.
- Fuzarioza lub wercilioza.
- TSWV albo ToBRFV.
- Szybko postępująca infekcja.

4 7-dniowa karta obserwacji

Co obserwujesz?	Dzień 1	Dzień 2	Dzień 3	Dzień 4	Dzień 5	Dzień 6	Dzień 7
Pojawiły się nowe plamy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stare plamy się powiększają	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Widać nalot, spadz lub pajęczynkę	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Roślina więdnie mimo podlania	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nowe liście są zdrowe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wzrost rośliny wraca do normy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

POGODA I OSTATNI ZABIEG

WYKONANE DZIAŁANIE

EFEKT PO 3 I 7 DNIACH

OSTATECZNA DECYZJA

- ☐ Kontynuuję obserwację
- ☐ Usuwam porażone liście
- ☐ Odizolowuję roślinę
- ☐ Usuwam cały okaz

Stare plamy zwykle nie znikną. Poprawę oceniał po zdrowych nowych przyrostach i zatrzymaniu rozwoju objawów. Chorób wirusowych oraz zaawansowanych chorób naczyniowych nie da się wyleczyć opryskiem. Przed użyciem środka ochrony roślin sprawdź aktualną etykietę, rejestrację dla pomidora, dawkowanie i okres karencji.